

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

31 ARALIK 2002 TARİHİ İTİBARIYLA
KAPSAMI ÖZEL OLARAK BELİRLENMİŞ
DENETİM ÇALIŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2002 VE 2001 TARİHLERİ İTİBARIYLA MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir (not 2)).

Kapsamı Özel Olarak Belirlenmiş Denetim Çalışması

6 Mart 2003

Türkiye Cumhuriyet
Merkez Bankası A.Ş.'ne
Ankara

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") ile üzerinde mutabaka varılan ve aşağıda sunulan hususlar ile ilgili çalışmalarını gerçekleştirdik. Bu çalışmalar yalnızca;

- a. 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla Net Uluslararası Rezervler (NUR), Net İç Varlıklar (NİV) ve Para Tabanı tutarlarının 18 Ocak 2002 tarihli Niyet Mektubu'nda açıklandığı şekilde oluşturulduğunun incelenmesi,
- b. 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı tutarlarının NUR, NİV ve Para Tabanı için ilgili dönemde uygulanacak tanımlamalara uygun olarak oluşturulduğunun incelenmesi,
- c. Yukarıda (a) ve (b) paragraflarında belirtilen bilgilerin 31 Aralık 2001 ve 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla tam denetim kapsamında denetlenmiş ve Uluslararası Muhasebe Standartları'na göre düzeltilmiş mali tablolar ile mutabakatının yapılması ile sınırlıdır.

Yukarıda belirtilen kapsam dışındaki hususlar kullanıcıların sorumluluğundadır.

Uyguladığımız prosedürler aşağıda sunulmuştur:

- 1) 18 Ocak 2002 ve 30 Temmuz 2002 tarihli Niyet Mektuplarını inceledik.
- 2) Banka tarafından hazırlanan NUR, NİV ve Para Tabanı tutarlarının, 18 Ocak 2002 tarihli Niyet Mektubu'nun Ek J bölümünde belirtilen tanımlara uygunluğunun mutabakatını yaptık.
- 3) T.C. Hazine Müsteşarlığı'ndan, ilgili bakiyeleri için, yazılı bağımsız mutabakat mektubu alınmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2002 VE 2001 TARİHLERİ İTİBARIYLA MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir (not 2)).

- 4) Banka tarafından hazırlanan NUR, NİV ve Para Tabanı bilgilerinin, Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak denetlenmiş ve Uluslararası Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmış 31 Aralık 2001 ve 31 Aralık 2002 tarihli mali tablolarla mutabakatını yaptık.

Bulgular:

- 1) Özel finans kuruluşlarının Türk Lirası mevduat ve zorunlu karşılıkları, Banka tarafından Net İç Varlıklar içerisinde takip edilmektedir. Bu tutarlar, 24 Mayıs 2002 tarihinden sonra Para Tabanı içerisinde izlenilmeye başlanmıştır.
- 2) Banka tarafından hazırlanan bilgilerin denetlenmiş mali tablolar ile mutabakatı yapılırken, aşağıda belirtilen denetim düzeltmeleri, ilgili hesaplarda dikkate alınmıştır:
 - a) Banka tarafından faiz ve gelir reeskontları veya faiz ve gider reeskontları hesapları içerisinde takip edilen faiz gelir ve gider reeskontları, ilgili hesaplara eklenmiştir.
 - b) Banka tarafından Net İç Varlıklar içerisinde takip edilen, dış kredilere ilişkin karşılık gideri kredi bakiyesi ile netleştirilmiştir.

İstisna:

NUR, NİV ve Para Tabanı, ilgili dönemin son beş iş gününün ortalaması ile hesaplanmıştır. Tarafımızdan yapılan denetim 31 Aralık 2001 ve 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla gerçekleştirilmiş olup, ortalamaya giren önceki dört güne ait bilgiler üzerinde herhangi bir görüş beyan etmiyoruz.

Yukarıda sunulan bulgular ve istisna dışında, uyguladığımız prosedürler sonucu, 31 Aralık 2001 ve 31 Aralık 2002 tarihleri itibarıyla Banka tarafından yapılan NUR, NİV ve Para Tabanı hesaplamalarında bir hususa rastlanmamıştır.

**DRT DENETİM REVİZYON TASDİK
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member Firm of DELOITTE TOUCHE TOHMATSU**

Derya ÖZALP

Ankara, 6 Mart 2003

Ek A — 31 Aralık 2001 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı
Ek B — 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2002 VE 2001 TARİHLERİ İTİBARIYLA MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir (not 2)).

Ek A — 31 Aralık 2001 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı

Performans Sabit *	Banka'ya Göre	Denetlenmiş
		Mali Tablolara Göre
5 Günlük Ortalama	31 Aralık 2001	<u>31 Aralık</u> <u>2001</u>
	<u>Trilyon TL</u>	<u>Trilyon TL</u>
Para Tabanı	7,642	7,644
Net Dış Varlıklar	(11,447)	(12,134)
Net İç Varlıklar	(19,089)	(19,778)
Düzeltilici:	404	404
Düzeltilici sonrası Net İç Varlıklar	(19,493)	(20,182)

* 31 Aralık 2001 paritesi ve 31 Temmuz 2001 kurları kullanılarak hesaplanmıştır.

** Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2001'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir.

	Banka'ya Göre	Denetlenmiş
	31 Aralık 2001	Mali Tablolara Göre 31 Aralık 2001
	<u>Milyon ABD</u> <u>Doları</u>	<u>Milyon ABD</u> <u>Doları</u>
Net Uluslararası Rezervler	(4,289)	(4,509)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2002 VE 2001 TARİHLERİ İTİBARIYLA MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir (not 2)).

Ek B — 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı

Performans Sabit * 5 Günlük Ortalama	Banka'ya Göre	<u>Denetlenmiş</u> Mali Tablolara Göre
	<u>31 Aralık 2002</u>	<u>31 Aralık 2002</u>
	<u>Trilyon TL</u>	<u>Trilyon TL</u>
Para Tabanı	10,720	10,761
Tedavüldeki banknotlar	7,670	7,670
Bankaların TL mevduatları	3,050	3,091
Net Dış Varlıklar	3,216	2,490
Net Uluslararası Rezervler	13,884	13,854
Bankaların YP mevduatları	(8,874)	(8,877)
Orta vadeli dış krediler (net)	2,020	1,659
Diğer	(12,689)	(13,023)
Net İç Varlıklar	7,504	8,271
Net İç Varlıklar (1)	7,504	8,271
Hazine'nin IMF'e olan yükümlülüğü (2)	18,591	18,591
Orijinal vadesi 1 yıldan az olan Hazine'nin YP yükümlülüğü (3)	2,508	2,508
Net İç Varlıklar (Program tanımı) (1+2+3)	28,603	29,370

* 31 Aralık 2001 paritesi ve 31 Aralık 2001 kuru ile hesaplanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2002 VE 2001 TARİHLERİ İTİBARIYLA MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Tutarlar, Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir (not 2)).

Ek B — 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı (devamı)

	<u>Banka'ya Göre</u> 31 Aralık 2002	Denetlenmiş Mali Tablolara Göre <u>31 Aralık 2002</u>
	<u>Milyon ABD</u> <u>Doları</u>	<u>Milyon ABD</u> <u>Doları</u>
Net Dış Varlıklar	2,730	210
A-Net Uluslararası Rezervler (1-2+3)	10,042	9,936
1-Brüt Döviz Rezervleri	25,791	25,792
2- Brüt Uluslararası Yükümlülükleri	(15,749)	(15,856)
a- Bankalar döviz mevduatı	(6,296)	(6,307)
b- IMF	(7,615)	(7,660)
c- Diğer yükümlülükler	(1,838)	(1,889)
3- Vadeli İşlemler (net)	-	
B- Orta Vadeli Dış Krediler(net)	1,403	149
C- Diğer	(8,715)	(9,875)